

Yleiskielestä ja puhekielestä

Suomen kielessä puhekieltä käytetään paljon. Suomen kielessä puhekieli ei ole huonompi tyyli kuin yleiskieli ja puhekieltä käytetään hyvin paljon. Eri tilanteissa voidaan käyttää erilaista puhekieltä. Joissain tilanteissa, kuten virallisissa sähköpostiviesteissä, on parempi käyttää yleiskieltä. Puhekieli eroaa yleiskielestä eli kirjoituskielestä monilla tavoilla.

Mä tuun sun kaa!

- Puhekielessä on paljon lainasanoja muista kielistä, erityisesti englannista. Puhekielessä ei sanota yleensä **kannettava tietokone** vaan **läppäri** (laptop).
- Puhekielessä loppukirjaimia voi jäädä pois. Puhekielessä ei sanota esimerkiksi **tulisi** vaan **tulis**.
- Puhekielessä sanat usein lyhenevät. Puhekielessä ei sanota **minä tulen** vaan **mä tuun**.
- Puhekielessä käytetään pronomineista puhekielisiä muotoja. Puhekielessä ei sanota esimerkiksi **minä** ja **sinä** vaan **mä** ja **sä**. Joissain murteissa sanotaan **mie** ja **sie** tai **mää** ja **sää**.
- Puhekielessä me-verbin kanssa käytetään yleensä verbin passiivimuotoa. Puhekielessä ei sanota **me hoidamme** vaan **me hoidetaan**.
- Puhekielessä ei yleensä käytetä omistusliitteitä. Puhekielessä ei siis yleensä sanota **minun kirjani** vaan **mun kirja**.
- Puhekielessä käytetään slangia ja puhekielisiä ilmauksia. Puhekieli voi vaihdella eri alueilla ja eri ikäryhmissä. Myös esimerkiksi hoitoalalla on oma puhekielensä. Hoitoalan puhekielessä esimerkiksi **poikkilakana** on **poikkari**.

On tärkeää huomata, että suomen kielen puhekielellä ei ole yhtä yhtenäistä muotoa, vaan se voi vaihdella paljon eri puhujien, alueiden ja tilanteiden mukaan. Eri puolilla Suomea myös puhutaan erilaisia murteita.

Puhekielen numerot

1	yks	7	seitsemän
2	kaks	8	kaheksan
3	kol	9	yheksän
4	nel	10	kymmenen
5	viis	11	ykstoist
6	kuus	20	kakskyt

Tehtävä 1: Kuuntele ja kirjoita puhekielen numero, jonka kuulet.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

Tehtävä 2: Kuuntele ja kirjoita puhekielen numero, jonka kuulet.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

Tehtävä 3: Kuuntele lause ja kirjoita se puhekielen numero, jonka kuulet.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

Tehtävä 4: Kuuntele ja kirjoita puhekielinen lause

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Tehtävä 5: Lue kysymys ja valitse keskusteluun sopiva vastaus vihjeen perusteella.

1. Hei, onks sulla kiire?

(Vihje: Sinulla ei ole kova kiire.)

- a) Mä oon duunissa.
- b) Mul loppuu just vuoro mut on mul vähän aikaa.

2. Tiedäksä, mis tään ylimääräsen rollan pitäis olla?

(Vihje: Rollaattoria on säilytetty pukuhuoneessa.)

- a) Se on ollut tuol meiän pukkarissa.
- b) Se on ylimääräinen.

3. Okei. Tuutko sä huomenna töihin?

(Vihje: Sinulla on huomenna iltavuoro.)

- a) Joo, mä oon illassa.
- b) Mä oon ens viikolla lomalla.

**4. No harmi, mulla on aamuvuoro.
Onks muuten Timi ollu tänään töissä?**

(Vihje: Timi on sairauslomalla.)

- a) Timi asuu täs lähellä.
- b) Se on saikulla, valitteli eilen jo tukkosta nenää.

5. Hei mä meen nyt viemään tän rollan, nähään myöhemmin.

(Vihje: Sinä lähdet kotiin)

- a) Jep, mä lähen himaan, nähään!
- b) Mä en tarvi rollaa.

Yleiskielestä ja puhekielestä

Tehtävä 1: SANELU – Lue sanat ääneen.

1. yks (1)
2. kaks (2)
3. kol (3)
4. nel (4)
5. viis (5)
6. kuus (6)
7. seittämän (7)
8. kaheksan (8)
9. yheksän (9)
10. kymmenen (10)
11. ykstoist (11)
12. kakstoist (12)
13. kaksnyt (20)

Tehtävä 2: SANELU – Lue sanat ääneen.

1. viistoist (15)
2. kaksnytyks (21)
3. nelnyt (40)
4. kaksnytkaks (22)
5. koltoist (13)
6. kaheksantoist (18)
7. seittämäntoist (17)
8. yheksätoist (19)
9. neltoista (14)
10. kuustoist (16)
11. viisky (50)

Tehtävä 3: SANELU – Lue lauseet ääneen. Opiskelija kirjoittaa lauseessa kuulemansa numeron.

1. Eilen oli kolnyt astetta lämmintä. (30)
2. Hei, mulla on yks idea! (1)
3. Asukas on yheksänytyks-vuotias. (91)
4. Täällä asuu ykstoist asukasta. (11)
5. Hoivakodissa syödään viis kertaa päivässä. (5)
6. Hoivakodin osote on Meripolku viiskyttseittämän. (57)
7. Asukkaalla on kaheksan lastenlasta. (8)

8. Asukas kävi hammaslääkärissä kuus päivää sitten. (6)
9. Yli kuuskytviisvuotiaat saa influenssarokotteen ilmaiseksi. (65)
10. Lääke vaikuttaa kakskytneijä tuntia. (24)
11. Palaveri alkaa kello yheksän. (9, 9:00)
12. Mä yritin soittaa lääkäriille kaks kertaa. (2)

Tehtävä 4: SANELU – Lue lauseet ääneen.

1. Mä oon hoitaja.
2. Mä asun Turus.
3. Mul on kaks koiraa.
4. Mun duuni on hoivakodis.
5. Mä meen töihin fillarilla.
6. Musta mun työ on ihanaa.
7. Vapaalla mä pelaan korista.

Tehtävä 5: Lue kysymys ja valitse keskusteluun sopiva vastaus vihjeen perusteella.

1. Hei, onks sulla kiire?

(Vihje: Sinulla ei ole kova kiire.)

- a) Mä oon duunissa.
- b) Mul loppuu just vuoro mut on mul vähän aikaa.

2. Tiedäksä, mis tään ylimääräsen rollan pitäis olla?

(Vihje: Rollaattoria on säilytetty pukuhuoneessa.)

- a) Se on ollut tuol meiän pukkarissa.
- b) Se on ylimääräinen.

3. Okei. Tuutko sä huomenna töihin?

(Vihje: Sinulla on huomenna iltavuoro.)

- a) Joo, mä oon illassa.
- b) Mä oon ens viikolla lomalla.

**4. No harmi, mulla on aamuvuoro.
Onks muuten Timi ollu tänään töissä?**

(Vihje: Timi on sairauslomalla.)

- a) Timi asuu täs lähellä.
- b) Se on saikulla, valitteli eilen jo tukkosta nenää.

5. Hei mä meen nyt viemään tän rollan, nähään myöhemmin,

(Vihje: Sinä lähdet kotiin)

- a) Jep, mä lähen himaan, nähään!
- b) Mä en tarvi rollaa.

TAITOTALO

Koulutus on Jatkuvaan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittama. Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.